

Пролог

Хвіст комети простягнувся у світанковій високості, як червоний розтин, що кривавився понад стрімчаками Драконстону, наче рана в рожево-багряному небі.

Мейстер стояв на незахищеному од вітру балконі в своїх покоях. Саме сюди після довгої подорожі зліталися круки. Обабіч мейстра стриміли загіджені круками химери — дебелі, дванадцять футів заввишки, — триголовий пес і крилатий дракон, двійко з цілої тисячі, що нависали над стінами стародавньої кріпості. Коли мейстер уперше прибув на Драконстон, це військо кам'яних обмар викликало в нього тривогу, але з плином років він звик до них. Тепер він бачив у них старих друзів. І зараз усі троє з поганими передчуттями вдивлялися в небо.

Мейстер не вірив у прикмети. А проте... хай який уже Кресен старий, а зроду ще не бачив комети і вполовину такої яскравої, а тим паче такого кольору — жахливої барви крові, полум'я й сонячного заходу. Цікаво, думав він, чи бачили таку комету химери? Вони стояли тут задовго до нього і стоятимуть ще стільки ж, коли його не стане. Якби ж то кам'яні язики знали мову...

«Які дурниці! — прихилився він до зубчатої стіни, пальцями торкнувшись шорсткого чорного каменю; унизу в мури билося море. — Балакучі химери й небесні пророцтва! Я — стара здитиніла руїна». Невже так важко надбана життєва мудрість полишила його разом зі здоров'ям і міццю? Він-бо мейстер, навчений і окований у Цитаделі Старгорода. До чого ж він дожився, що забобони опосіли його, так наче він — неосвічений наймит?

Та однак... однак... комета вже палає навіть удень, коли позаду замку з кратерів Драконгруня здіймається світло-сіра пара, а вчора зранку білий крук приніс звістку з самої Цитаделі — давноочікувану, але від того не менш застрашливу звістку про кінець літа. Знаки, знаки. Забагато їх, щоб відмахнутися. «Що все це означає?» — хотілося крикнути Кресену.

— Мейстре Кресене, у нас гості,— тихо мовив Пілос, несамохіть утручаючись у похмурі роздуми колеги. Знав би він, які нісенітниці у Кресена в голові, він би голосу не стишував.— Королівна хоче подивитися на білого крука...— (Чемний Пілос вживав титул «королівна», адже тепер її лорд-батько — король. Король димної скелі у велетенському солоному морі, а проте король).— З нею блазень.

Тримаючи руку на крилатому драконі, щоб не заточитися, старий відвернувся од світанкового неба.

— Допоможи мені сісти в крісло та проведи їх до мене.

Узявши його за руку, Пілос завів його в кімнату. Замолоду Кресен був моторний, але зараз уже близилися його вісімдесяті іменини, тож у ногах не лишилося ні моці, ні твердості. Два роки тому він упав і зламав стегно, яке так до кінця і не зрослося. Минулоріч, коли він захворів, Цитадель прислала зі Старгорода Пілоса (буквально за кілька днів до того, як лорд Станіс закрив в'їзд на острів), щоб той, як було сказано, допомагав йому в трудах, але Кресен розумів, що до чого. Пілос заступить його, коли він помре. Він був і не від того. Хтось має посісти його місце, і це станеться раніше, ніж йому б хотілося...

Він дозволив парубкові всадовити себе за книжки й папери.

— Ходи приведи її. Нечемно змушувати леді чекати,— помахав він рукою у кволому вияві поспіху людини, давно не здатної на поспіх. Шкіра в Кресена була зморшкувата й плямиста, і така тонка, що під нею проступало павутиння вен і обриси кісток. А як вони тремтять тепер, оці руки, що колись були впевнені та спритні!..

Коли Пілос повернувся, з ним увійшла дівчинка, як завжди сором'язлива. За нею, причовгом і підстрибом, на свій чудернацький манір ходити боком, ступав блазень. На голові він мав пародію на шолом, змайстровану зі старого бляшаного відра, на верхівці якого красувалися оленячі роги, обвішані бубонцями. З кожним хистким кроком бубонці брязкотіли, кожен на свій лад: дзень-дзелень-бім-бам-бом-брязь-брязь-брязь.

— Хто завітав до нас так раненько, Пілосе? — запитав Кресен.

— Це ми з Картатим,— кліпнули до нього безхитрісні блакитні очі. На жаль, обличчя було не з вродливих. Дитина мала батькове квадратне

підборіддя і материні кумедні вуха, це якщо не зважати на її власні вади — наслідки сіролуки, яка мало не забрала її ще в колисці. Половина щоки і шия в дівчинки були ригідні й мертві, а шкіра — потріскана і злущена, в чорних і сірих цятках, на дотик холодна, як камінь.— Пілос каже, нам можна подивитися на білого крука.

— Звісно, можна,— озвався Кресен. Так наче він міг би їй відмовити! Свого часу їй відмовляли занадто часто. Звали її Ширін. Наступних іменин їй має виповнитися всього десять років, але з усіх дітей, що бачив на своєму віку мейстер Кресен, ця — найсумніша. «Її сум — то моя ганьба,— подумав старий,— ще одне свідчення мого провалу».— Мейстре Пілосе, зробіть мені ласку і принесіть з гайворонника пташку для леді Ширін.

— Залюбки.

Пілос, увічливий юнак років двадцяти п'ятьох, не більше, був серйозний, як шістдесятирічний. Якби ж то він мав веселу вдачу, мав у собі трохи *життя!* Ось чого тут бракує найбільше. Похмурі місця вимагають веселощів, а не серйозності, а Драконстон похмурий безперечно — самотня цитадель серед вільготного відлюддя, оточена штормами й сіллю, в тіні курної гори. Мейстер їде туди, куди його посилають, тож дванадцять років тому Кресен приїхав сюди зі своїм лордом і відтоді служив тут, і служив чесно. Але він так і не полюбив Драконстону, ніколи не почувався тут удома. Останнім часом, збудившись від бентежних снів, у яких його тривожила червона жінка, часто він не міг згадати, де ж він є.

Обернувши картато-строкате обличчя, блазень дивився, як Пілос по-дерся крутими залізними східцями в гайворонник. Цей рух Картатого відізвався дзвоном.

— На дні морському у птахів замість пір'я — луска,— зронив він, брязкаючи бубонцями.— Знаю, знаю, о-о-о!

Навіть як на блазня, Картатий був жалюгідний. Мабуть, колись його дотепи й викликали вибухи реготу, але море забрало в нього цей дар, і з ним — половину розуму, а пам'ять — так і цілком. Огрядний і тихий, він часто сіпався і тремтів, а балакав здебільшого незв'язно. Тепер з його жартів сміялася тільки дівчинка, і лише їй було небайдуже, живий він чи мертвий.

Бридка дівчинка, зажурений блазень і мейстер — отака трійця... кого таке не розчулить!

— Посидь зі мною, дитино,— кивнув Кресен, прикликаючи дівчинку.— Рано ти прийшла в гості, щойно благословилося на світ. Ти б ще мала ніжитись у ліжку.

— Мені наснився поганий сон,— пояснила Ширін.— Про драконів. Вони злетілися й хотіли мене з'їсти.

Скільки мейстер Кресен пам'ятав, дівчинку мучили кошмари.

— Ми про це вже говорили,— мовив він м'яко.— Дракони не можуть ожити. Вони вирізьблені з каменю, дитино. За давніх часів наш острів був найзахіднішою заставою великого фрігольду Валерії. Саме валерійці збудували цитадель — вони знали секрети різьбярства, втрачені в наші часи. У замках на розі, де сходяться дві стіни, для захисту будуються вежі. От валерійці й звели їх у вигляді драконів, щоб здавалися застрашлівішими, а на мурах замість простих зубців вирізьбили тисячі химер,— узяв мейстер маленьку рожеву ручку своєю кволою плямистою долонею і лагідно стиснув.— Отож, як бачиш, нема чого боятися.

Але Ширін це не переконало.

— А як же ота штука в небі? Далла з Матрісою розмовляли біля криниці, і Далла сказала, що чула, як червона жінка говорила мамі, що це подих дракона. А якщо дракони дихають, хіба це не значить, що вони оживають?

«Червона жінка,— зітхнув мейстер Кресен.— Хіба недосить, що вона своїми нісенітницями задурила голову матері, то ще потрібно отруювати сон дочки?» Слід буде суворо побалакати з Даллою, щоб таких пліток не поширювала.

— Ота штука в небі — це комета, люба дитино. Хвостата зірка, загублена в небесах. Скоро вона щезне, і за нашого життя ніхто її більше не побачить. Ось почекай.

Ширін хоробро кивнула.

— Мама каже, що білий крук означає: літу кінець.

— Так і є, міледі. Білі круки прилітають тільки з Цитаделі,— Кресен торкнувся пальцями ланцюга на шиї, всі ланки на якому були викувані з різного металу, символізуючи різні науки; це був мейстерський ланцюг, знак його ордену. В гордині юності Кресен легко носив його, а от зараз він здавався важким, а метал холодив шкіру.— Вони більші за інших і розумніші — їх розводять для того, щоб розносити найважливіші звістки. Цей крук прилетів повідомити, що збирався конклав, він розглянув зведення, підготовлені мейстрами по всьому королівству, й оголосив, що довге літо врешті закінчилося. Тривало воно десять років, два місяці й шістнадцять днів, це найдовше літо на нашій пам'яті.

— То тепер стане холодно? — Ширін була літньою дитиною, яка не спізнала справжнього холоду.

— З часом,— озвався Кресен.— Якщо боги будуть милостиві, вони дарують нам теплу осінь і рясні врожаї, щоб підготуватися до прийдешньої зими.

Серед простолюду подейкують, що довге літо означає ще довшу зиму, але мейстер не бачив сенсу залякувати дитину цими байками.

Тут брязнув своїми дзвіночками Картатий.

— Під водою завжди літо,— співучо мовив він.— Моряниці носять у косах плакун-зілля і плетуть собі сукні зі сріблястих водоростей. Знаю, знаю, о-о-о!

— Я б теж хотіла сукню зі сріблястих водоростей,— хихикнула Ширін.

— На дні морському сніг падає вгору,— сказав блазень,— а дощ сухий, як порох. Знаю, знаю, о-о-о!

— І що, справді піде сніг? — запитала дитина.

— Так,— підтвердив Кресен. «Але, сподіваюся, лише за кілька років, і ненадовго».— А ось і Пілос із птахом!

Ширін у захваті скрикнула. Навіть Кресен мав визнати, що птах справляв враження: білий як сніг і більший за яструба, з блискучими чорними очима, які свідчили про те, що він не якийсь там альбінос, а чистопородний білий крук з Цитаделі.

— Сюди,— покликав мейстер. Крук розпростав крила, здійнявся в повітря та з ляпанням перелетів кімнату, щоб приземлитися на стіл поряд з мейстром.

— Займуся вашим сніданком,— оголосив Пілос. Кресен кивнув.

— Це леді Ширін,— сказав він круку. Птах покивав білою головою, так наче кланявся.

— Леді,— крякнув він,— леді.

Дитя роззявило рота.

— Він розмовляє!

— Знає кілька слів. Я ж казав, що вони мудрі, ці птахи.

— Мудрий птах, мудрий муж, мудрий-мудрий блазень,— зронив Картатий, дзоркаючи бубонцями.— Мудрий-мудрий блазень,— повторив він і заспівав.— Підуть тіні у танок, у танок, у танок! — перестрибував він з ноги на ногу.— І не зникнуть все одно, все одно, все одно!

З кожним словом він сіпав головою, і дзвіночки на рогах бриньчали.

Білий крук крякнув і, ляпаючи крилами, злетів і всівся на залізне бильце сходів, що вели в гайворонник. Ширін, здавалося, змаліла.

— Картатий співає і співає. Я просила його не співати, але він не слухається. Він мене лякає. Хай він уже припинить!

«І як це мені зробити? — подумав старий.— Колись я б заткав йому рота назавжди, але тепер...»

Картатий з'явився у них хлопчаком. Це світлої пам'яті лорд Стефон знайшов його у Волантисі, на тому боці вузького моря. Король (колишній король, Ейрис II Таргарієн, який у ті дні ще не був божевільним) відіслав його світлість на пошуки нареченої для королевича Рейгара, у якого не було сестер, отож і одружуватися не було з ким. «Ми знайшли чудового блазня,— написав лорд Стефон Кресену за два тижні до того, як мав повернутися додому після безплідних пошуків.— Ще хлопчак, а вже спритний, як мавпа, і дотепний, як дюжина придворних. Уміє жонглювати, загадує загадки та знається на чарах, а ще він гарно співає чотирма мовами. Ми заплатили за його звільнення і сподіваємося привезти його з собою додому. Роберту він сподобається, а з часом, можливо, він і Станіса навчить сміятися».

На згадку про той лист Кресен засумував. Ніхто так і не навчив Станіса сміятися, і юний Картатий — не виняток. Бо з моря, завиваючи, раптово налетів шторм, і Кораблетрощильна затока виправдала своє наймення. Лордова двоцоголова галера «Вітропава» розбилася зовсім поруч — з замку видно було. Двоє синів лорда Стефона спостерігали з парапетів, як море, розтрощивши корабель об скелі, поглинуло їхнього батька. З лордом Стефоном Баратеоном і його леді-дружиною пішла на дно сотня гребців і матросів, і ще багато днів по тому кожен приплив лишав на прибережній смузі попід Штормокраєм свіжий урожай набряклих трупів.

Хлопця винесло на берег на третій день. Мейстер Кресен спустився до моря разом з усіма, щоб допомогти упізнати тіла. Блазня знайшли голим, з білою побабченою шкірою, всього в мокром піску. Кресен був певен, що він теж мертвий, та щойно Джомі схопив його за ноги, щоб затягти на труповіз, хлопець сів на піску, викашлюючи воду. Джомі до самої смерті присягався, що тіло Картатого було холодне як лід.

Ніхто так і не зміг пояснити, як блазню вдалося перебути два дні в морі. Рибалки переказували одне одному, що це русалка навчила його дихати під водою, навзамін отримавши його сім'я. Сам Картатий не казав нічого. Той дотепний розумака, про якого писав лорд Стефон, так і не доплив до Штормокраю; хлопець, якого знайшли на березі, був зовсім інший: розбитий тілом і душею, він не те що сипати дотепами — розмовляти заледве міг. Однак його блазенське обличчя не полишало жодних сумнівів щодо його життєвого призначення. У вільному місті Волантисі було заведено робити

татування на обличчях рабів і прислужників, отож від самої шиї і до лінії волосся лице у хлопця було картате — червоно-зелене, як блазенський костюм.

«Бідолаха божевільний і зболений, ніякого з нього зиску, навіть йому самому,— оголосив старий сер Герберт, тодішній каштелян Штормокраю.— Зробіть йому ласку й налийте йому макового молочка. Сон угамує біль, і все закінчиться. Він би вас на це благословив, якби в нього бодай клепка лишилася». Але Кресен відмовився, і зрештою переміг саме він. Та чи радів Картатий тій перемозі, ніхто не зміг би сказати і сьогодні, по стількох роках.

— Підуть тіні у танок, у танок, у танок,— співав блазень, хитаючи головою, від чого дзвіночки бренькали і бряжчали. Дзинь-дінь-бім-бом-бом-дзинь-дінь.

— Танок,— крикнув крук.— Танок, танок, танок.

— Блазень співає, що йому заманеться,— мовив мейстер до стривоженої королівни.— Не беріть його слів близько до серця. Завтра він пригадає інакшу пісню, а цієї вже ніхто ніколи не почує.

«Гарно співає чотирма мовами»,— писав лорд Стефон...

— Перепрошую, мейстре,— переступив поріг Пілос.

— Ти забув вівсянку,— здивовано зауважив Кресен. Це було геть не схоже на Пілоса.

— Мейстре, вчора ввечері повернувся сер Давос. На кухні щойно казали. Я подумав, вам буде цікаво.

— Давос... учора ввечері, кажеш? І де він тепер?

— З королем. Просиділи разом майже всю ніч.

Були часи, коли лорд Станіс збудив би мейстра, незважаючи на пізню годину, щоб запросити на пораду.

— Слід було мені повідомити,— поскаржився Кресен.— Слід було мене збудити.

Він відпустив руку Ширін.

— Перепрошую, міледі, але мені потрібно побалакати з вашим лордом-батьком. Пілосе, дай мені руку. В замку забагато сходів, і таке враження, наче їх щонаочі додається — щоб мене подратувати.

Ширін з Картатим вийшли за ними, але дуже швидко дитині набридло повзти за старим, тож вона помчала вперед, а за нею нетвердо подибав блазень, божевільно вибрязкуючи бубонцями.

Замки будуються не для немічних, укотре пересвідчився Кресен, спускаючись гвинтовими сходами з Вежі морського дракона. Лорд Станіс,

швидше за все, в Палаті мальованого столу, нагорі у Кам'яному барабані — центральній фортеці Драконстону, названій так за те, що в шторми її старовинні мури стугоняють і гуркотять. Щоб дійти туди, слід перетнути галерею, проминути середній і внутрішній мури, де на варті стоять химери, пройти крізь чавунну браму та знову підніматися східцями, кількість яких Кресен і рахувати не хотів. Юнаки долають їх по дві сходинки за раз, а от для старого з хворими стегнами кожна сходинка — тортурі. Однак лорд Станіс не схотів спускатися до мейстра, тож йому самому доведеться мучитися. Принаймні є Пілос йому в поміч, і на тому спасибі.

Човгаючи, вони перетнули галерею і проминули шереду високих арок вікон з краєвидом на зовнішній двір, мури між вежами й рибальське селище вдалині. У дворі тренувалися стрільці — ціляли в мішені за командою «в гніздо — дотяг — стріль». Стріли злітали в повітря з виляском, наче пташина згряя. Мурами поміж химер походжали вартові, поглядаючи на табір, який розгорнувся за стіною. У ранішньому повітрі серпанком повис дим від багать: це під прапорами свого лорда сіли снідати три тисячі вояків. А ген за табором на якірній стоянці було тісно від кораблів. Жодне судно, що за останній рік опинилося в полі зору Драконстону, не отримало дозволу відплисти геть. «Фурія» лорда Станіса, трипалубна військова галера на три сотні гребців, наче змаліла поряд з череватими караками й когами, які оточили її.

Вартовий біля Кам'яного барабану знав мейстра в лице, тож одразу пропустив усередину.

— Почекай тут, — мовив Кресен до Пілоса, переступивши поріг. — Ліпше я побачуся з ним сам на сам.

— Сходи високі, мейстре.

— Думаєш, я забув? — посміхнувся Кресен. — Я стільки разів ними піднімався, що кожную сходинку знаю на ім'я.

Але на півдорозі він пошкодував про своє рішення. Зупинившись, щоб перевести дух і перечекати біль у стегні, він почув гупання черевиків по каменю — й опинився віч-на-віч з Давосом Сівортом, який спускався згори. Сер Давос був сухорлявий, з простацьким обличчям, на якому написано було його низьке походження. Вузькі плечі огортав поношений зелений плащ, весь у плямах від солі та бризок і вигорілий на сонці; коричневий камзол і бриджі якнайкраще личили цьому шатену з карими очима. На шії в Давоса на ремінці висіла торбинка з потертої шкіри. У короткій борідці давно майнула сивина, а на лівій — покаліченій — руці Давос завжди носив рукавичку. Побачивши Кресена, він загальмував.

— Пане Давосе! — мовив мейстер. — Коли ви повернулися?

— Ще затемна. Це найкращий час.

Подейкували, що ніхто не вміє і вполовину так ловко вести вночі корабель, як Давос Короткопалий. До того як лорд Станіс висвятив його в лицарі, він був найгорезвіснішим і найневловимішим контрабандистом на всі Сім Королівств.

— І?

— Все, як ви й попереджали, — похитав головою Давос. — Ніхто не підніметься, мейстре. Принаймні не за нього. Його не люблять.

«Ні, — подумав Кресен. — Ніхто й ніколи. Він сильний, здібний, справедливий... ох, справедливий за межею мудрості... але цього недосить. Ніколи не було досить».

— Ви зі всіма поговорили?

— Зі всіма? Ні! Тільки з тими, хто згодився мене прийняти. Мене вони теж не люблять, ці вельможні пани. Для них я так і лишуся цибулевим лицарем, — стиснув він у кулак обрубки пальців на лівій руці; це Станіс відтяв йому останню фалангу на всіх пальцях, окрім великого. — Я переломив хліб з Гуліаном Своном і старим Пенроузом, а Тарти погодилися зустрітися зі мною опівночі в гаю. Решта... ну, Берик Дондаріон зник безвісти, кажуть, його серед живих немає, а лорд Карон зараз із Ренлі. Він тепер Брайс Жовтогарячий з веселкової варти.

— Веселкової варти?

— Ренлі створив власну королівську варту, — пояснив колишній контрабандист, — але ці семеро не вбираються в біле. Кожен має свій колір. Лорд-командувач у них — Лорас Тайрел.

Вигадливість у стилі Ренлі Баратеона: створити новий чудовий лицарський орден, який би заявив про себе пишним убранням. Змалку Ренлі полюбляв яскраві кольори й багаті тканини, а ще обожнював гратися. «Дивіться на мене! — кричав він, зо сміхом гасаючи коридорами Штормокраю. — Дивіться на мене, я дракон!» Або ж: «Дивіться на мене, я чарівник!» Або: «Дивіться на мене, дивіться на мене, я бог дощу!»

Сміливий хлопчак з буйною чорною чуприною і смішливими очима уже виріс, йому двадцять один рік, але й далі грається. «Дивіться на мене, я король, — сумно подумав Кресен. — Ох, Ренлі, Ренлі, любий хлопчику, чи розумієш ти, що коїш? А якщо так, невже тобі байдуже? Невже всім до нього байдуже, окрім мене?»

— На якій підставі лорди відмовилися? — запитав він сера Давоса.

— Ну, хтось відмовлявся м'яко, а хтось грубо, хтось вибачався, хтось вигадував виправдання, хтось давав обіцянки, а дехто просто брехав,— знизав він плечима.— Зрештою, що таке слова? Суховій, і нічого більше.

— Тож надії нема?

— Хіба що облудна, але це не до мене,— мовив Давос.— Від мене він почув правду.

Мейстер Кресен пам'ятав день, коли Давоса висвятили в лицарі — після облоги Штормокраю. Близько року лорд Станіс із маленьким гарнізоном боронив замок від величезного війська лордів Тайрела і Редвина. Навіть з моря вони були в облозі: день і ніч ляпали на редвинських галерах бордові прапори Арбору. У Штормокраї вже давно поїли всіх коней, собак і котів, залога перебивалася з остюків на пацюків. А тоді прийшла ніч молодого місяця, коли зорі сховалися за чорними хмарами. Під покровом темряви контрабандист Давос наважився прорвати блокаду Редвинів і прибережних скель Кораблетрощильної затоки. Трюм його кораблика з чорним облавком, чорними вітрилами і чорними веслами був забитий цибулею і солоною рибою. Невелика пожива, але її вистачило для того, щоб гарнізон протримався до появи в Штормокраї лорда Едарда, який зняв облогу.

Лорд Станіс винагородив Давоса добірними землями на мисі Гніву, невеличкою фортецею і лицарством... однак водночас постановив віддати йому по фаланзі на чотирьох пальцях лівої руки за ті роки, що він промишляв пачкарством. Давос скорився, але з умовою, що ніж у руках триматиме сам Станіс: з рук нижчого він покари не терпітиме. Лорд скористався різницьким сікачем, щоб рубати чисто й напевно. Після цього Давос для свого новоствореного шляхетного дому обрав прізвище Сіворт, а за прапор узяв собі чорний корабель на сірому полі — чорний корабель з цибулиною на вітрилах. Колишній контрабандист любив повторювати, що лорд Станіс зробив йому ласку, адже тепер йому стригти й чистити на чотири нігті менше.

Ні, подумав Кресен, така людина не даватиме облудних надій і не пом'якшуватиме жорстокої правди.

— Пане Давосе, іноді правда — гіркий трунок навіть для такого чоловіка, як лорд Станіс. Він мріє повернутися на Королівський Причал у всій своїй можновладності, розгромити ворогів і вимагати того, що належить йому по праву. Але тепер...

— Якщо він поведе на Королівський Причал це вбоге військо, то хіба що на смерть. Йому бракує вояків. Я йому так і сказав, але ж ви знаєте, який він гоноровий,— мовив Давос і підніс руку в рукавичці.— Цей чоловік дослухається здорового глузду, коли в мене пальці відростуть.

Старий зітхнув.

— Ви зробили, що могли. А тепер мені слід долучити свій голос до вашого.

І він стомлено продовжив свій шлях нагору.

За прихисток лордові Станісу Баратеону правила велетенська кругла зала з голими чорними кам'яними стінами й чотирма вузькими вікнами, які виходили на чотири сторони світу. В центрі зали стояв стіл, який і дав їй назву, — велика різблена дерев'яна стільниця, оздоблена під наглядом Ейгона Таргарієна в далекі дні ще до Завоювання. Мальований стіл був понад п'ятдесят футів завдовжки й уполовину такий в найширшому своєму місці, однак у найвужчому місці — менш як чотири фути. Ейгонові теслі витесали його у формі Вестеросу, випилюючи затоки й півострови, аж поки на стільниці не лишилося жодної прямої ділянки. На поверхні, за триста років потемнілій і витертій до блиску, красувалася карта Сімох Королівств, якими вони були в Ейгонові часи: річки і гори, замки й міста, озера й ліси.

В залі було єдине крісло, розташоване точно в тому місці, де на карті Вестеросу до суходолу мав би прилягати острів Драконстон; з високого крісла-престолу добре видно було всю стільницю. На престолі ж сидів чоловік у короткій, туго шнурованій шкірянці й коричневих бриджах з грубої вовни. Коли увійшов мейстер Кресен, він підвів погляд.

— Я знав, що ви прийдете, старий, кликав я вас чи ні.

У голосі його, як майже завжди, не було й натяку на теплоту.

Станіс Баратеон, лорд Драконстону і божою милістю законний наступник Залізного трону Сімох Королівств Вестеросу, був широкоплечий і жилавий; і тіло, і обличчя мав грубі, як шкура, що довго дубилася на сонці, аж поки не стала твердою як криця. Суворим словом поминали люди Станіса, і суворим він і був. Хоча йому ще не виповнилося тридцяти п'ятох років, від його чуприни лишилася хіба що чорна крайка, яка темніла за вухами, мов тінь корони. Наприкінці життя його брат, покійний король Роберт, відростив собі бороду. Мейстер Кресен її ніколи не бачив, але подекували, що була вона буйною, густою і жорсткою. Наче на протигагу, Станіс коротко підстригав бакенбарди. Вони нагадували синяво-чорні тіні на квадратних щелепах і на кістлявих западинах щік. Під густими бровами очі здавалися зяючими ранами — сині, аж чорні, як море вночі. Рот відбирав надію навіть у найкумедніших блазнів; цей рот був створений, щоб супитися і хмуритися і кидати різкі накази: вузькі безбарвні вуста, завше стиснуті, які вже й забули, як це — усміхатися, а сміятися ніколи й не вміли. Іноді, коли вночі все

затихало й завмирало, мейстрові Кресену здавалося, що з того кінця замку чути, як лорд Станіс скреготить зубами.

— Давніше ви б мене збудили,— сказав старий.

— Давніше ви були молодим. А зараз ви старий і німецький, вам потрібно спати,— озвався Станіс, який ніколи не вмів ні пом'якшувати своїх слів, ні прикидатися, ні лестити; він казав, що думає, а як комусь це не до шмиги, хай ідуть під три чорти.— Ви б усе одно скоро довідалися, що говорив Давос. Завжди все знаєте, хіба ні?

— Якби я чогось не знав, яка була б з мене користь? — мовив Кресен.— Я зустрів Давоса на сходах.

— І він усе вам розповів, я так розумію? Слід було разом з пальцями вкоротити йому язика.

— Поганий посланець тоді б з нього вийшов.

— З нього і так вийшов поганий посланець. Лорди штормових земель не підуть зі мною. Схоже, я їм не подобаюся, і справедливність моїх вимог їм не обходить. Боягузи сидітимуть за мурами, чекаючи, куди подме вітер і на чиєму боці буде перемога. Сміливці вже визнали Ренлі. Ренлі! — виплюнув він це ім'я, як отруту на язичі.

— Останні тринадцять років ваш брат був лордом Штормокраю. І ці лорди — його присяжні прапороносці...

— Його,— перебив Станіс,— а по праву повинні бути моїми. Я не просив віддавати мені Драконстон. Ніколи не хотів його. Згодився на нього тільки тому, що тут засіли Робертові вороги й брат послав мене повисмикувати їх з корінням. Я будував йому флот і працював для нього — сумлінно працював, як і має молодший брат служити старшому... як Ренлі мав би служити мені! І якою ж була Робертова подяка? Він проголошує мене лордом Драконстону, а Штормокрай з усіма прибутками віддає Ренлі. Штормокрай належав дому Баратеонів триста років, і коли Роберт посів Залізний трон, замок по закону мав би перейти мені.

Давня рана так і не загоїлася, а тут розболілася ще дужче. Ось у чому слабкість його світлості: Драконстону, нехай старому і неприступному, підлягає лише жменька незаможних лордів, на чийх кам'янистих острівних володіннях тулиться замало людей, щоб зібрати військо, потрібне Станісу. Навіть з перекупними мечами, яких він привіз через вузьке море з вільних міст Мира й Ліса, армія, яка отаборилася попід мурами замку, не зможе самотужки скинути владу дому Ланістерів.

— Роберт учинив з вами несправедливо,— обережно озвався мейстер Кресен,— однак у нього були на те вагомні підстави. Драконстон довгий час

був престолом дому Таргарієнів. Таким місцем мав керувати сильний чоловік, а Ренлі на той час був ще дитиною.

— Він і досі дитина,— заявив Станіс, і гнів у нього в голосі аж задзвенів у порожній залі,— злодійкувата дитина, яка зібралася поцупити корону в мене з голови. Що такого зробив Ренлі, щоб заслужити престол? Сидить у раді й перекидається жартами з Мізинчиком, вдягає на турніри пишні обладунки, та при цьому дозволяє скинути себе з сідла. Ось який у підсумку мій брат Ренлі, який вважає, що має стати королем. За що боги покарали мене братами, питаю я вас?

— За богів я не відповідаю.

— Та ви останнім часом ні за що не відповідаєте, ось що мені здається. Хто там у Ренлі за мейстра? Може, мені варто послати по нього — раптом його поради більше мені сподобаються? Як гадаєте, що сказав цей мейстер, коли брат вирішив украсти у мене корону? Яку пораду дав ваш колега отому моему єдинокровному зраднику?

— Я б здивувався, якби дізнався, що лорд Ренлі шукав чиїхось порад, ваша світлосте.

Наймолодший з трьох синів лорда Стефона виріс чоловіком хоробрим, але необачним, який діяв імпульсивно, довго не роздумуючи. В цьому, як і багато в чому іншому, Ренлі був викапаний Роберт і геть не схожий на Станіса.

— «Ваша світлосте»,— гірко повторив Станіс.— Ви глузуєте з мене, бо який з мене король? Драконстон і дещиця скель у вузькому морі — ось моє королівство.

Здолавши кілька сходинок униз зі свого престолу, він зупинився перед стільницею, і його тінь упала на гирло Чорноводого Бурчака й мальованого лісу, на місці якого нині розкинувся Королівський Причал. Станіс довго стояв, нависаючи над королівством, на яке збирався заявити свої права,— таким близьким і водночас таким далеким.

— Сьогодні я вечерятиму зі своїми лордами-прапороносцями, хай які вони є. З Сельтигаром, Веларіоном, Бар-Емоном, з усією цією дрібнотою. Небагатий врожай, якщо по правді, але це все, що лишили мені брати. Цей пірат-лісянець, Саладор Саан, знову виставить мені черговий рахунок; Морш Мирсянин застерігатиме мене, щоб я не забував про підводні течії та осінні шторми, а лорд Санглас набожно бурмотітиме про волю Сімох. Сельтигар захоче знати, хто з лордів штормових земель приєднається до нас. Веларіон пригрозить забрати додому своїх рекрутів, якщо ми не рушимо в похід просто зараз. І що я їм скажу? Що мені тепер робити?

— Ваші справжні вороги — Ланістери, мілорде,— відгукнувся мейстер Кресен.— Якби ви з братом виступили проти них спільними силами...

— Я не вестиму переговорів з Ренлі,— відповів Станіс тоном, який не допускав заперечень.— Принаймні поки він називає себе королем.

— Тоді не з Ренлі,— поступився мейстер. Його лорд — упертий і гоноровий; якщо вже він на чомусь застановився, його не переконати.— Вам можуть прислужитися й інші. Сина Едарда Старка проголосили королем на Півночі, за ним стоїть сила Вічнозиму й Річкорину.

— Зелений хлопчак,— сказав Станіс,— ще один самозваний король. Мені прийняти пошматоване королівство?

— Півкоролівства — краще, ніж нічого,— мовив Кресен,— а якщо ви допоможете хлопцю помститися за страту батька...

— З якого дива мені мститися за Едарда Старка? Він мені був ніхто. Так, його любив Роберт, це безперечно. Любив як брата, скільки разів я це чув? Це я був його братом, а не Нед Старк, але з того, як він зі мною обходився, ви про це б і не здогадалися. Для нього я тримався в Штормокраї, щодня бачачи, як помирають найкращі вояки, поки Мейс Тайрел і Пакстер Редвин бенкетують під мурами. А Роберт мені подякував? Ні. Він подякував Старку — що зняв облогу, коли ми вже перебивалися з пацюків на полин. На Робертове веління я збудував флот, в його ім'я здобув Драконстон. Чи взяв він мене за руку, чи сказав мені: «Молодець, брате, що я без тебе робив би?» Ні, він звинуватив мене в тому, що я дозволив Віллему Дарі вивезти Вісериса з немовлям, так наче я міг його зупинити! П'ятнадцять років я сидів у нього в раді, допомагаючи Джону Арину правити королівством, поки сам Роберт пив і гуляв, та коли Джон помер, чи оголосив брат мене правицею? Ні, він помчав до любого друзяки Неда Старка й запропонував цю честь йому. Для жодного з них це на добро не вийшло.

— Хай так, мілорде,— лагідно мовив мейстер Кресен.— З вами вчинили несправедливо, але вчора — це порох. Та якщо ви об'єднаєтеся зі Старком, можна буде говорити про завтра. Є й інші, яких можна спробувати переконати. Як щодо леді Арин? Якщо це королева закатрупила її чоловіка, вона, безперечно, захоче відновити справедливість. У неї маленький син, спадкоємець Джона Арин. Якби ви засватали за нього Ширін...

— Хлопець — кволий і хворобливий,— заперечив лорд Станіс.— Навіть його батько це розумів: він просив мене взяти його за годованця на Драконстон. Обов'язки пажа, може, пішли б йому на користь, але ця клята Ланістерка отруїла лорда Арин до того, як усе влаштувалося, а тепер Лайса

ховає його в Соколиному Гнізді. Вона з хлопцем у житті не розлучиться, кажу вам точно.

— Тоді слід відіслати Ширін у Гніздо,— запропонував мейстер.— Драконстон — похмуре місце для дитини. Нехай з нею їде блазень, аби поряд було знайоме обличчя.

— Знайоме і бридке,— замислено нахмурих брови Станіс.— Однак... може, і варто спробувати.

— Невже законний володар Сімох Королівств має благати про допомогу вдовиць і узурпаторів? — почувся різкий жіночий голос.

Обернувшись, мейстер Кресен схилив голову.

— Міледі,— привітався він, з прикрістю відзначивши, що не почув кроків.

— Я не благаю,— насупився лорд Станіс.— Нікого. Прошу про це пам'ятати, жінко.

— Приємно чути це, мілорде.

На зріст леді Селіза була висока, як і чоловік, струнка й вузьколиця, з великими вухами, гострим носом і легеньким натяком на вуса на верхній губі. Щодня вона їх вискубувала й частенько проклинала, але вони все одно відросли. Очі в неї були безбарвні, вуста суворі, а голос хльостав, як батіг. І зараз вона тріскотливо мовила:

— Леді Арин — ваша піддана, так само як Старки, ваш брат Ренлі й усі решта. Ви — єдиний їхній справжній король. І молити їх і торгуватися з ними про те, що належить вам по праву з ласки бога, не годиться.

«Бога», сказала вона, а не «богів». Червона жінка таки схилила її на свій бік, серцем і душею, і Селіза відвернулася від богів Сімох Королівств, давніх і нових, щоб поклонятися богу, якого вони кличуть Царем світла.

— Божа ласка хай лишається у твого бога,— озвався лорд Станіс, який не поділяв жінчиного гарячого неофітства.— Мені потрібні мечі, а не благословення. Чи не ховаєш ти десь війська, про яке забула мені розповісти?

У голосі його не було ніжності. Станіс завжди ніяково почувався в присутності жінок, навіть коли йшлося про власну дружину. Коли він виїхав на Королівський Причал, щоб приєднатися до Робертової ради, Селізу з дочкою він лишив у Драконстоні. Писав він рідко, приїздив ще рідше; подружній обов'язок виконував раз чи двічі на рік, не отримуючи задоволення, отож сини, про яких він колись мріяв, так і не народилися.

— Війська є у моїх братів, дядьків і кузенів,— сказала Селіза.— Дім Флорентів збереться під вашим прапором.